

D E C I Z I E

17 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinînd recursul declarat de societatea comercială „Bălțanca 95” societate cu răspundere limitată,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea comercială „Nica-R” societate cu răspundere limitată împotriva societății comerciale „Bălțanca 95” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobîndei de întîrziere,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2014, prin care a fost respinsă cererea societății comerciale „Bălțanca 95” societate cu răspundere limitată cu privire la repunerea în termen a apelului și restituită cererea de apel depusă de societatea comercială „Bălțanca 95” societate cu răspundere limitată împotriva hotărîrii Judecătoriei Bălți din 21 octombrie 2013, cu înscrisurile respective, ca fiind depusă tardiv,

c o n s t a t ă

La 15 mai 2013, societatea comercială „Nica-R” societate cu răspundere limitată a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva societății comerciale „Bălțanca 95” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobîndei de întîrziere.

În motivarea acțiunii a indicat reclamantul că la 28 octombrie 2006 între SC „Nica-R” SRL, în calitate de vîzător și SC „Bălțanca-95” SRL în calitate de cumpărător, a fost încheiat un Contract de vînzare-cumpărare.

Menționează reclamantul că în perioada 2006-2012 între părțile contractante au avut loc multiple livrări de mărfuri și atît pîrîtul cît și reclamantul și-au onorat cu bună-credință obligațiunile contractuale.

Astfel, în vederea executării în continuare a obligațiunilor contractuale, la solicitarea pîrîtului, SC „Nica-R” SRL a livrat acestuia marfă în valoare totală de 7 549,29 lei, pe care acesta a achitat-o parțial, în mărime de 719,09 lei.

Indică în acest sens reclamantul că pîrîtul a recepționat marfa fără pretenții sau rezerve, fapt ce se confirmă prin semnătura aplicată pe facturile fiscale:

seria FV nr.9095051 din 01.09.2012 în sumă de 4 988,91 lei;

seria BV nr. 1585932 din 18.09.2012 în sumă de 2 560,38 lei.

În contextul celor declarate, în ceea ce privește contractul de vânzare-cumpărare din 28.10.2006, susține SC „Nica-R” SRL că și-a onorat pe deplin obligațiile contractuale, pe când pîrîtul SC „Bălțanca-95” SRL nu și-a onorat obligațiile pecuniare creîndu-se, la momentul actual, o datorie în valoare de 6 830,20 lei.

Cere SC „Nica-R” SRL, admiterea cererii de chemare în judecată; încasarea din contul SC „Bălțanca-95” SRL în beneficiul SC „Nica-R” SRL a datoriei în sumă de 6 830,20 lei; încasarea din contul SC „Bălțanca-95” SRL în beneficiul SC „Nica-R” SRL a penalității în sumă de 12294,36 lei; încasarea din contul SC „Bălțanca-95” SRL în beneficiul SC „Nica-R” SRL a dobînzii de întîrziere în sumă de 648,98 lei; încasarea din contul SC „Bălțanca-95” SRL în beneficiul SC „Nica-R” SRL a cheltuielilor de judecată, taxa de stat în sumă de 593,32 lei și cheltuieli de asistență juridică; aplicarea interdicției asupra sumei de 19 773,54 lei, de pe contului bancar 2525121101346, AGRNM2X750, deschis pe numele SC „Bălțanca-95” SRL; încasarea din contul SC „Bălțanca-95” SRL a cheltuielilor de judecată, ce constituie taxa de stat în valoare de 595,32 lei și cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărîrea Judecătoriei Bălți din 21 octombrie 2013, acțiunea a fost admisă.

S-a încasat de la SC „Bălțanca-95” SRL în beneficiul SC „Nica-R” SRL suma datoriei în mărime de 6830,20 lei, penalitatea în mărime de 12294,36 lei, dobînda de întîrziere în mărime de 648,98 lei și cheltuielile de judecată suportate în sumă de 3 603,51 lei.

La 20 mai 2014, SC „Bălțanca-95” SRL a declarat apel împotriva hotărîrii judecătoreiei Bălți din 21 octombrie 2013, solicitînd repunerea în termen a apelului declarat, admiterea integrala a apelului, anularea hotărîrii primei instanțe și întoarcerea la o noua reexaminare.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2014, cererea SC „Bălțanca 95” SRL cu privire la repunerea în termen a apelului a fost respinsă și restituită cererea de apel depusă de SC „Bălțanca 95” SRL cu înscrisurile respective, ca fiind depusă tardiv

La 10 iulie 2014, SC „Bălțanca 95” SRL a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2014, solicitînd admiterea cererii de recurs; casarea încheierii și restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat că încheierea instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, fiind încălcate normele de drept procedural.

Susține recurentul că nu a fost citat legal în ședința de judecată și instanța, la rîndul său, nu a verificat dacă a fost înștiințat despre data locul examinării cauzei conform art. 102 CPC.

De asemenea, consideră recurentul că suma încasată din contul SC „Bălțanca 95” SRL drept penalitate este destul de mare.

În contextul celor indicate, susține recurentul că examinarea cauzei a avut loc cu încălcarea principiului egalității părților în drepturile procedurale stabilite de art.26 alin. 3 CPC cît și art. 13 din Convenția pentru apărarea dreptului omului și a

libertăților fundamentale.

Mai indică recurentul că deși recurentul nu sa prezentat la acea ședința nu îl degreveză de îndeplinirea obligației procedural în conformitate cu art.113 CPC și respectiv, au fost încălcate principiile fundamentale ale dreptului procesual civil, ca urmare fiind lipsit de dreptul la un proces echitabil, de dreptul la apărare, s-a încălcat principiul egalității în fața justiției, principiul nemijlocit a dezbaterilor judiciare, contradictorialitatea și disponibilitatea participanților la proces (art.22, 25, 26, 27) CPC RM.

La 08 august 2014, SC „Nica-R” SRL a depus referință la recursul declarat de SC „Bălțanca 95” SRL solicitînd respingerea acestuia ca neîntemeiat și menținerea încheierii instanței de apel.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, casată încheierea Curții de Apel Bălți, soluționînd prin decizie problema în fond prin repunerea în termen a apelului și remiterea cauzei în instanța de apel pentru judecarea apelului.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționînd prin decizie problema în fond.

Potrivit prevederilor art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Examinînd înscrisurile anexate la dosar, Colegiul reține că încheierea Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 26 iunie 2014, iar recursul a fost depus de SC „Bălțanca 95” SRL la 10 iulie 2014, recursul considerîndu-se depus în termen.

Din considerentul menționat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție recurge la examinarea propriu-zisă a cererii de recurs.

Din materialele dosarului s-a constatat că, invocînd neonorarea obligațiilor contractuale, SC „Nica-R” SRL, s-a adresat împotriva SC „Bălțanca 95” SRL cu cerere în instanța de judecată, care la 21 octombrie 2013 a pronunțat hotărîre prin care a admis acțiunea reclamantului.

Respectivul act judecătoresc a fost contestat cu apel la 20 mai 2014, solicitîndu-se în același timp repunerea în termen.

Instanța de apel, a respins cererea de repunere în termen și a restituit cererea de apel, fapt cu care nu este de acord recurentul.

Potrivit art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu pct. 5 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 6 din 11.11.2013, termenul de declarare a apelului începe să curgă de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărîrii.

Concomitent, art. 110 al Cod de procedură civilă, statuează că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să

încheie un ansamblu de acte.

Astfel, potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie cererea de apel dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelanta nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul reține că hotărîrea primei instanțe a fost emisă și pronunțată la 21 octombrie 2013, iar reieșind din procesul – verbal al ședinței de judecată din 21 octombrie 2013 (f.d.27-28) SC „Bălțanca 95” SRL nu a fost prezent la respectiva ședință.

De asemenea, Colegiul reține că la dosar nu este dovada recepționării de către SC „Bălțanca 95” SRL a citațiilor pentru ședințele de judecată.

În acest sens, instanța de recurs menționează că potrivit art. 105 alin. (1) Cod de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Totodată, Colegiul învederează că citația pe numele SC „Bălțanca 95” SRL a fost trimisă la adresa indicată suplimentar cu o inscripție separată și deosebită decît altele din contract, adresa inițială fiind indicată s. Pelinia, Rîșcani, în contractul semnat între SC „Nica-R” SRL și SC „Bălțanca 95” SRL (f.d. 6) și anume, str. V. Alecsandri 1, mun. Bălți, adresă la care reieșind din materialele dosarului, recurentul nu se afla, însă pretenția către recurent, SC „Nica-R” SRL o expediază pe o altă adresă și anume, s. Pelenia, r-l Drochia (f.d. 10), care este recepționată de către recurent (f.d. 11).

În cererea de chemare în judecată reclamantul indică doar adresa din mun. Bălți, str. V. Alecsandri, 1.

Pe de altă parte, Colegiul constată că recurentul a fost citat public (f.d.23, 26) și conform prevederilor art. 108 alin. (1) Cod de procedură civilă, publicarea în presă se consideră citare legală, însă, același alineat, statuează că citarea publică se face în cazul în care locul de aflare al pîrîtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că, deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia.

Din considerentele expuse, instanța de recurs consideră că recurentul nu a fost citat legal despre locul, data și ora ședințelor de judecată, astfel, încălcîndu-se normele de drept procedural, motiv pentru care, cererea de recurs urmează a fi considerată întemeiată.

Complementar, Colegiul precizează că în circumstanțele descrise supra, se încalcă principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, prevăzut la art. 26 Cod de procedură civilă, care statuează că procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încît părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Instanța care judecă pricina își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Cele expuse mai sus, care formează circumstanțele procedurale de fapt, dau temei de admitere a cerințelor apelantului de repunere în termen a apelului cu remiterea pricinii în instanța de apel pentru judecarea apelului.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul consideră întemeiată cererea de recurs înaintată de SC „Bălțanca 95” SRL, iar încheierea Curții de Apel Bălți drept ilegală și neîntemeiată, în legătură cu ce, recursul urmează a fi admis, casată încheierea instanței de apel, cu soluționarea problemei de repunere în termen în fond și trimisă pricina la judecarea apelului în aceeași instanță.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de societatea comercială „Bălțanca 95” societate cu răspundere limitată.

Se casează încheierea Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea comercială „Nica-R” societate cu răspundere limitată împotriva societății comerciale „Bălțanca 95” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere.

Se repune apelantul, societatea comercială „Bălțanca 95” societate cu răspundere limitată în termenul de declarare a apelului și cauza se remite la Curtea de Apel Bălți pentru judecarea apelului.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță